

der en mere skematisk refererende Oversigt over Lovgivning og Retspraksis.

Som naturligt er for Bogens Forfatter, danner Forholdene i Norge Fremstillingens Tyngdepunkt (med 170 Sider). Efter en Redegørelse for den norske Trustlovs Tilblivelse følger et fyldigt Afsnit om »Trustloven i Praksis«, særlig omhandlende Forbudene mod Boykotting og Eksklusiv-aftaler og Bestemmelserne om langvarige Konkurrencereguleringer, om urimelige Priser og Forretningsvilkaar, om Undersalg og om ubegrundet Prisforskel.

Selv om Bogen i sit Anlæg og i Behandlingsmaaden er udpræget juridisk, giver den dog adskilligt Stof af Værdi ogsaa for Økonomer med særlig Interesse for Monopolpolitik, og Sagens Aktualitet i Danmark giver yderligere Anledning til at henlede disses og andre interesseredes Opmærksomhed paa dette Arbejde, der er skrevet i et for danske lettilgængeligt norsk Sprog.

Holger Koed.

C. Herbert Tummes: DIE NEUGESTALTUNG DER DEUTSCHEN GEMEINDEGETRÄNKESTEUEERN. Ludvig Röhrscheids Verlag, Bonn und Köln. 1933. 128 Sider.

Et læseværdigt Bidrag til Belysning af en af de store indirekte Skatter findes i denne Bog, ikke mindst for os danske. Vi har jo her i Landet paa Grund af en mærkelig Blanding af principielle og »tilfældige« historiske Aarsager faaet et Alkoholsystem, der er helt forskellige fra alle andre Landes.

Forfatteren belyser Alkoholbeskatningens principielle Sider. Dens Plads i Skattesystemet og dens Betydning for de offentlige Finanser omtales under Form af en Sammenligning mellem England og Tyskland. I Tyskland var omkring 1930 Alkoholbeskatningen pr. Hoved 13—14 Rmk., i England 55—60 Rmk. Denne høje Beskatning i England maa ses i Forbindelse med den Omstændighed, at de indirekte Skatter i England, og ikke mindst Spiritus-skatter er den væsentligste Del af Beskatningen af de lavere Indtægter, medens disse i Tyskland (og ogsaa i Danmark) i højere Grad rammes af de direkte Skatter. I Sammenligningen mellem de to Lande kommer et andet interessant Moment frem. I Tyskland har navnlig Brændevinsbrænderierne altid været betragtet som et Bierhverv til Landbruget, hvad der i høj Grad har indvirket paa Skatteformer, Kontrolforanstaltninger o.l. Situationen belyses tilstrækkeligt ved at anføre, at der i Tyskland findes 45 000 Brænderier, i England 17. Det siger sig selv, at disse historiske Forudsætninger gør Alkoholbeskatningens Problemer endnu vanskeligere at løse i Tyskland end f. Eks. hos os. Foruden de finanspolitiske og afholdspolitiske Synspunkter kommer ogsaa de erhvervspolitiske til at spille en stor Rolle — større end i andre Lande, fordi Landbruget er saa stærkt interesseret i Beskatningens Former og Virkninger paa Forbruget.

Forfatteren gennemgaar den kommunale Alkoholbeskatning i Efterkrigstiden, dens stadige Forhøjelse og dens Udvidelse til ikke-alkoholholdige Drikkevarer (Mineralvand og andre kunstigt tilberedte Drikkevarer). Han motiverer Beskatningen af disse sidste som en Nødvendighed til Sikring af Alkoholskatternes Provenu. Han drøfter ud fra lignende Synspunkter Nødvendigheden af at inddrage de hjemmefremstillede Varer under Beskatningen (hvad man dog i Tyskland hidtil er veget tilbage for). Forfatteren un-

der en mere skematisk refererende Oversigt over Lovgivning og Retspraksis.

Som naturligt er for Bogens Forfatter, danner Forholdene i Norge Fremstillingens Tyngdepunkt (med 170 Sider). Efter en Redegørelse for den norske Trustlovs Tilblivelse følger et fyldigt Afsnit om »Trustloven i Praksis«, særlig omhandlende Forbudene mod Boykotting og Eksklusiv-aftaler og Bestemmelserne om langvarige Konkurrencereguleringer, om urimelige Priser og Forretningsvilkaar, om Undersalg og om ubegrundet Prisforskel.

Selv om Bogen i sit Anlæg og i Behandlingsmaaden er udpræget juridisk, giver den dog adskilligt Stof af Værdi ogsaa for Økonomer med særlig Interesse for Monopolpolitik, og Sagens Aktualitet i Danmark giver yderligere Anledning til at henlede disses og andre interesseredes Opmærksomhed paa dette Arbejde, der er skrevet i et for danske lettilgængeligt norsk Sprog.

Holger Koed.

C. Herbert Tummes: DIE NEUGESTALTUNG DER DEUTSCHEN GEMEINDEGETRÄNKESTEUEERN. Ludvig Röhrscheids Verlag, Bonn und Köln. 1933. 128 Sider.

Et læseværdigt Bidrag til Belysning af en af de store indirekte Skatter findes i denne Bog, ikke mindst for os danske. Vi har jo her i Landet paa Grund af en mærkelig Blanding af principielle og »tilfældige« historiske Aarsager faaet et Alkoholsystem, der er helt forskellige fra alle andre Landes.

Forfatteren belyser Alkoholbeskatningens principielle Sider. Dens Plads i Skattesystemet og dens Betydning for de offentlige Finanser omtales under Form af en Sammenligning mellem England og Tyskland. I Tyskland var omkring 1930 Alkoholbeskatningen pr. Hoved 13—14 Rmk., i England 55—60 Rmk. Denne høje Beskatning i England maa ses i Forbindelse med den Omstændighed, at de indirekte Skatter i England, og ikke mindst Spiritus-skatter er den væsentligste Del af Beskatningen af de lavere Indtægter, medens disse i Tyskland (og ogsaa i Danmark) i højere Grad rammes af de direkte Skatter. I Sammenligningen mellem de to Lande kommer et andet interessant Moment frem. I Tyskland har navnlig Brændevinsbrænderierne altid været betragtet som et Bierhverv til Landbruget, hvad der i høj Grad har indvirket paa Skatteformer, Kontrolforanstaltninger o.l. Situationen belyses tilstrækkeligt ved at anføre, at der i Tyskland findes 45 000 Brænderier, i England 17. Det siger sig selv, at disse historiske Forudsætninger gør Alkoholbeskatningens Problemer endnu vanskeligere at løse i Tyskland end f. Eks. hos os. Foruden de finanspolitiske og afholdspolitiske Synspunkter kommer ogsaa de erhvervspolitiske til at spille en stor Rolle — større end i andre Lande, fordi Landbruget er saa stærkt interesseret i Beskatningens Former og Virkninger paa Forbruget.

Forfatteren gennemgaar den kommunale Alkoholbeskatning i Efterkrigstiden, dens stadige Forhøjelse og dens Udvidelse til ikke-alkoholholdige Drikkevarer (Mineralvand og andre kunstigt tilberedte Drikkevarer). Han motiverer Beskatningen af disse sidste som en Nødvendighed til Sikring af Alkoholskatternes Provenu. Han drøfter ud fra lignende Synspunkter Nødvendigheden af at inddrage de hjemmefremstillede Varer under Beskatningen (hvad man dog i Tyskland hidtil er veget tilbage for). Forfatteren un-

dersøger Drikke-beskatningens Betydning for Kommuner (der i nogen Grad har Valgfrihed m. H. t. Skattesatsernes Højde), Indflydelsen paa Forbruget, paa Produktionen og Erhvervslivet i det hele. Han gennemgaar ogsaa Ølskattens og Vinbeskatningens Mulighed m. H. t. at blive overvæltet eller tilbagevæltet. Navnlige hæfter han sig ved Virkningerne af den store Forskel mellem Ølbeskatningen og Beskatningen af de andre Drikkevarer.

Der er ikke i disse Overvejelser — heller ikke for saa vidt angaar Overvæltningsspørgsmaalet — noget særligt originalt Bidrag, men en god Oversigt og en Del positive Oplysninger, som er af Værdi som et Supplement til vort eget Stof disse Spørgsmaal vedrørende.

Jens Toftegaard.

Martin Lohmann: DAS RECHNUNGSWESEN DER KARTELL- UND GRUPPENWIRTSCHAFT. Julius Springer, Wien. 1937. 140 S.

Ved Behandling af Kartellerne og disses Prispolitik kan der anlægges to principielt forskellige Synspunkter, nemlig for det første: Hvorledes opnaar et Kartel maksimal Gevinst til sine Medlemmer, og for det andet: Hvorledes skal et Kartel føre sin Prispolitik, saa det ikke kommer i Strid med Statens Tilsynsmyndigheder (Priskontrolraad) og udsætter sine Ledere for Ubehageligheder fra det offentliges Side. Forfatteren til nærværende Bog, der er Professor i Driftsøkonomi ved Universitetet i Kiel, kender begge de to Synspunkter og den derhenhørende Litteratur, men lægger absolut mest Vægt paa det sidste, og da dette efter min Opfattelse er det vanskeligste, har jeg læst Bogen med stor Interesse.

Forfatteren karakteriserer i Indledningen fortræffeligt sit Værk med at sige, at mange Problemer vedrørende Karteller er i stærk Udvikling og at det derfor for Teoretikeren paa nærværende Tidspunkt gælder om »zu untermauern« og han bruger bl. a. Udtryk som »viele von diesen zunächst zu rein privatwirtschaftlichen Zwecken entstandenen Rechnungsformen bekommen in der politischen Wirtschaft sofort ausserordentliche gesamtwirtschaftliche Bedeutung . . .« Forfatteren har den Opfattelse, at det er paavist, at Kartellerne indtil vore Dage har manglet enhver samfundsmæssig Orientering, og at det derfor er en absolut nødvendig Opgave at opdrage til en mere samfundsmæssig orienteret Pris- og Omkostningspolitik (S. 99).

Bogen er delt i fire Hovedafsnit: Buchhaltung und Bilanz, Die Kostenrechnung, Die Statistik og Das Revisionswesen. Interessantest er efter min Opfattelse Afsnittet om Omkostningsberegninger og den derpaa byggede Priskalkulation, hvor det fremhæves, at »hinsichtlich der Träger der Verbandskalkulation eine Wirtschaftsführung, die sich planmässige Steuerung der Produktion als Ziel gesetzt hat, ihren Einfluss in zunehmendem Masse wird geltend machen müssen«. Et meget vanskeligt Spørgsmaal, naar man vil sætte Omkostninger og Priser i direkte Forbindelse med hinanden er Omkostningsberegningens usikre Karakter og Spredningen mellem de forskellige Virksomheders Beregninger; en meget vigtig Opgave er derfor Standardiseringen af Kalkulationsskemaet og Vurderingsprincipperne, et Omraade, hvor der sikkert vil kunne siges adskilligt mere, end Forfatteren gør.

Poul Peter Sveistrup.